

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

klasa pierwsza TECHNIKUM

Nazwa programu - Teresa Kosyra – Cieślak „Przeszłość i dziś. Program nauczania języka polskiego w czteroletnim liceum ogólnokształcącym i pięcioletnim technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony”

Podręcznik – Krzysztof Mrowcewicz „Przeszłość i dziś. Literatura – język – kultura. Klasa I cz. 1 i 2”

Cele oceniania osiągnięć uczniów na lekcjach języka polskiego.

Celem oceniania jest gromadzenie informacji na temat postępów ucznia w zakresie:

- znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego,
- rozumienia tradycji narodowej i europejskiej oraz rozpoznawania jej obecności we współczesnej literaturze,
- interpretacji tekstów kultury w różnych kontekstach,
- rozpoznawania i hierarchizowania wartości w omawianych dziełach literatury,
- orientacji w zjawiskach artystycznych we współczesnej kulturze i ich wartościowania,
- tworzenia wypowiedzi własnych w mowie i piśmie o logicznej kompozycji z zachowaniem poprawności stylistycznej, językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej,
- znajomości zagadnień z nauki o języku przedstawionych w podstawie programowej.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

W zakresie znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego oraz interpretacji tekstów kultury

POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		
		Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń :		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
• czyta ze zrozumieniem (tzn. rozumie znaczenia słów, związków frazeologicznych, zdań, fragmentów na poziomie dosłownym i przerośnym, • swoimi słowami opowiada (streszcza, parafrazuje) czytany utwór;	• czyta ze zrozumieniem (tzn. rozumie znaczenia słów, związków frazeologicznych, zdań, fragmentów na poziomie dosłownym i przerośnym, symbolicznym lub parabolicznym);	• podejmuje samodzielną interpretację utworu literackiego na podstawie jego analizy; • rozpoznaje znaki tradycji (judaistycznej, antycznej, chrześcijańskiej,	• samodzielnie interpretuje czytane wiersze, odwołując się zarówno do ich treści, jak i poetyki; • interpretuje wiersz, sytuując go w różnych kontekstach (np.	• *interpretuje wiersze współczesne w kontekście tradycji biblijnej, antycznej, średniowiecznej, renesansowej, barokowej, *wskazuje funkcje

<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę, watki i motywy; wskazuje główne wydarzenia i bohaterów; • zna i z pomocą nauczyciela wskazuje gatunek, kompozycje utworu, środki stylistyczne – próbuje wskazać ich funkcje; • wskazuje w utworach literackich stylizacje • wykorzystuje konteksty (historyczne, historycznoliterackie) do interpretacji utworu: <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega obecność toposów, - dostrzega w utworze najważniejsze wartości charakterystyczne dla epoki, w której powstał; • nazywa wartości i postawy obecne w utworze; • podejmuje próbę odczytania obrazu, rzeźby, dzieła architektury – w kontekście epoki, z której pochodzą; • rozpoznaje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela charakterystyczne dla danej epoki cechy języka i stylu czytanych utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje hipotezy przy pomocy nauczyciela i uzasadnia je na podstawie analizy; • wskazuje w utworach literackich stylizacje i określa jej funkcje; • wykorzystuje konteksty (historyczne, filozoficzne, historycznoliterackie) do interpretacji utworu: <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega obecność toposów, rozpoznaje aluzje, znaki i symbole kulturowe; • czyta utwory literackie i teksty publicystyczne ze zrozumieniem ich przesłania; • porównuje utwory literackie i dzieła innych sztuk; 	<p>staropolskiej itp.); itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wartości stylistyczne środków językowych (zwłaszcza słownikowych, słowotwórczych i frazeologicznych)występujących w utworze; • przedstawia uniwersalny sens motywów wykorzystywanych przez poetów współczesnych; • dostrzega dialogowość kultury; 	<p>historycznym, kulturowym, literackim);</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszukuje samodzielnej odpowiedzi na pytanie, dlaczego twórcy różnych epok sięgają do postaci i motywów wcześniejszych epok; • określa funkcje występujących w dziele tematów, toposów, motywów; • na podstawie czytanych utworów określa funkcje toposów antycznych i biblijnych w kulturze współczesnej; • interpretuje dzieła sztuki reprezentujące różne style i konwencje; 	<p>(ideowa i kompozycyjna) aluzji literackiej i znaku kulturowego (np. biblijnego, antycznego);</p> <ul style="list-style-type: none"> • *dostrzega strukturę artystyczną dzieła; *podejmuje rozważania na temat tradycji i dziedzictwa oraz ich roli w kształtowaniu się tożsamości narodu;
--	---	---	--	--

W zakresie czytania tekstu popularnonaukowego, publicystycznego, naukowego

POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		
		Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, tzn. rozumie znaczenia słów, zdań, akapitów, całości; • wyodrębnia tezę (główna myśl) całego tekstu lub jego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu; • określa główną funkcję tekstu; • rozpoznaje 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu i określa jej funkcje; • znajduje w tekście potrzebne informacje, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różne funkcje tekstu; 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaki jest związek języka i stylu tekstu z jego funkcją;

<p>fragmentu (np. akapitu);</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wykorzystane (przywołane) w tekście argumenty; • określa nadawcę i adresata tekstu; • nazywa najważniejsze środki językowe występujące w tekście • określa cechy gatunkowe tekstu (np. eseju, recenzji, reportażu); • odróżnia występujące w tekście informacje od opinii; • tworzy notatkę syntetyzującą; 	<p>charakterystyczne cechy języka i stylu tekstu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa najważniejsze środki językowe występujące w tekście i próbuje określić ich funkcje; • znajduje w tekście potrzebne informacje, odtwarza je i przetwarza (porządkuje); 	<p>odtwarza je i przetwarza (porządkuje, wykorzystuje do rozwiązania problemu, wskazuje przyczyny i skutki);</p>		
W zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnych				
POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		
		Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
<ul style="list-style-type: none"> • buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności; • popełnia błędy językowe i ortograficzne; • przestrzega zasad spójności tekstu i poprawnej kompozycji; -stosuje podstawowe terminy z historii literatury, poetyki, teorii literatury i nauki o języku; • wykazuje się podstawową wiedzą o omawianych utworach, tekstach, gatunkach literackich, zjawiskach kulturowych i kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad organizacji poznanych form wypowiedzi, a zwłaszcza: rozprawki, recenzji, referatu, interpretacji utworu literackiego lub jego fragmentu, sprawozdania; -samodzielnie sporządza przejrzyste notatki z lekcji i pracy własnej; • dostosowuje formę do tematu wypowiedzi; -podejmuje próbę hierarchizacji argumentów, formułuje hipotezy i wnioski; -stosuje podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje własną wypowiedź zgodnie z cechami gatunku i zamierzona funkcja tekstu; • pisze prace na wskazany temat, poprawnym językiem literackim, w formie dostosowanej do tematu, o wyrazistym zamyśle kompozycyjnym; 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze prace na temat poznanych utworów literackich, uwzględniając konteksty kulturowe i filozoficzne oraz powiązania literackie; • podejmuje próbę napisania eseju, 	<ul style="list-style-type: none"> • *formułuje własne hipotezy interpretacyjne, poprawnie dobiera argumenty, stosuje pogłębioną analizę przytaczanych tekstów kultury umieszczając je w odpowiednich kontekstach; hierarchizuje argumenty, formułuje hipotezy i wnioski; • podejmuje próbę napisania eseju, *interpretacji porównawczej;

	terminy z historii literatury, poetyki, teorii literatury i nauki o języku • opracowuje redakcyjnie tekst (wprowadza celową kolejność podawania informacji, zachowuje procedurę pisania pracy na temat literatury i kultury: gromadzi i selekcjonuje materiał, • formułuje i uzasadnia opinie			
W zakresie wypowiedzi ustnych:				
POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		
		Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
<ul style="list-style-type: none"> • buduje kilkuzdaniową wypowiedź na wskazany temat – utrzymana we właściwym stylu; • w wypowiedzi używa języka dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej, tworzy wypowiedź zawierającą błędy językowe; • próbuje wypowiadać swoje oceny i opinie np. na temat etycznej strony wyborów, przed jakimi stoją bohaterowie utworu, lub wartości i atrakcyjności czytanych dzieł; 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dialogu, dyskusji, debacie klasowej, próbuje bronić swojego stanowiska; • z reguły poprawnie buduje argumenty; • właściwie komponuje wystąpienie i stosuje podstawowe zasady retoryczne; 	<ul style="list-style-type: none"> • ujmuje swoje sądy i przemyślenia w formę dłuższej, uporządkowanej wypowiedzi; • stosuje w wypowiedziach elementy retoryki. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź poprawną pod względem merytorycznym i językowym; • wypowiada się na temat literatury i sztuki poznawanych epok w sposób komunikatywny, jasny, i płynny, używając niektórych terminów i pojęć specjalistycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pogłębioną analizą dzieł literackich wykorzystując je w formie argumentów;

Kryteria oceniania są zgodne ze Statutem Szkoły. Ocena roczna jest wystawiana przez nauczyciela.